Lietas Nr. A420308014
Lietas arhīva Nr. A42-00490-15/3

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2015.gada 27.maijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Ieva Višķere,

piedaloties pieteicējam /pers. A/ un pieteicēja pārstāvei /pers. B/, kā arī atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Aizsardzības ministrijas pārstāvei Irinai Šamarinai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. A/ tiktu piešķirta militārpersonas izdienas pensija.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /pers. A/laika posmā no 2000.gada 26.janvāra līdz 2001.gada 26.janvārim atradās obligātajā militārajā dienestā. 2001.gada 22.martā starp Aizsardzības ministriju un pieteicēju noslēgts līgums Nr.233 par profesionālo militāro dienestu uz 3 gadiem (no 2001.gada 26.janvāra līdz 2004.gada 26.janvārim). 2004.gada 22.februārī starp Aizsardzības ministriju un pieteicēju noslēgts līgums Nr.37 par profesionālo dienestu uz 5 gadiem (no 2004.gada 27.janvāra līdz 2007.gada 27.janvārim).

2006.gada 11.februārī pieteicējs vērsās ar iesniegumu pie Nacionālo bruņoto spēku (turpmāk – NBS) Sauszemes spēku 1.Kājnieku bataljona komandiera, lūdzot ar 2007.gada 27.janvāri atvaļināt viņu no profesionālā militārā dienesta rezervē pēc paša vēlēšanās. 2007.gada 30.janvārī NBS Sauszemes spēku 1.Kājnieku bataljona komandieris izdeva pavēli Nr.021-id, ar kuru pieteicējs tika atvaļināts no profesionālā dienesta, pamatojoties uz Militārā dienesta likuma 42.panta pirmās daļas 2.punktu (beidzoties profesionālā dienesta līguma termiņam, ja līgumu nepagarina), un izslēgts no personālsastāva saraksta.

2010.gada 6.aprīlī pieteicējs vērsās ar iesniegumu pie NBS Mācību vadības pavēlniecības komandiera, lūdzot pieņemt viņu profesionālajā dienestā uz 5 gadiem. 2010.gada 6.aprīlī starp Aizsardzības ministriju un pieteicēju noslēgts līgums Nr.A-09041 par profesionālo dienestu uz 5 gadiem (no 2010.gada 6.aprīļa līdz 2015.gada 5.aprīlim).

2014.gada 6.janvārī pieteicējs NBS Sauszemes spēku 1.Kājnieku bataljona komandierim adresētajā ziņojumā lūdza atvaļināt viņu no profesionālā dienesta saskaņā ar Militārā dienesta likuma 42.panta pirmo daļu, izbeidzot profesionālā dienesta līgumu veselības stāvokļa dēļ pirms termiņa, pusēm par to vienojoties, ar 2014.gada 6.martu. 2014.gada 5.februārī pieteicējs iepazīstināts ar NBS Sauszemes spēku Kājnieku brigādes 2014.gada 4.februāra paziņojumu Nr.04-02/18-7, kurā norādīts, ka 2010.gada 6.aprīlī noslēgtais profesionālā dienesta līgums Nr.A-09041 tiks izbeigts pirms termiņa, pusēm vienojoties (pēc karavīra iniciatīvas). 2014.gada 6.martā izdota NBS Sauszemes spēku Kājnieku brigādes pavēle Nr.46-id, ar kuru pieteicējs izslēgts no vienības personālsastāva sarakstiem, atvaļinot rezervē saskaņā ar Militārā dienesta likuma 43.panta pirmo daļu (kas noteic, ka profesionālā dienesta līgumu pirms termiņa var izbeigt katrā laikā, pusēm par to vienojoties).

[2] 2014.gada 14.martā pieteicējs ar iesniegumu vērsās Aizsardzības ministrijā, lūdzot viņam piešķirt militārpersonas izdienas pensiju.

[3] Ar Aizsardzības ministrijas Personāla attīstības departamenta Sociālo lietu nodaļas 2014.gada 17.aprīļa lēmumu Nr.5.2.3/278 (turpmāk arī – pārsūdzētais lēmums) pieteicējam atteikts piešķirt militārpersonas izdienas pensiju.

[4] 2014.gada 29.maijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums. Pieteikumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[4.1] Pieteicējs militāro dienestu uzsāka 2000.gada 26.janvārī un nodienēja līdz 2007.gada 30.janvārim. Pēc trīs gadu pārtraukuma pieteicējs atsāka militāro dienestu un dienēja no 2010.gada 7.aprīļa līdz 2014.gada 6.martam, tostarp 6 mēnešus pavadot miera uzturēšanas misijā Afganistānā (no 2011.gada 7.jūnija līdz 2011.gada 14.decembrim), par kuriem atbilstoši Militārpersonu izdienas pensiju likuma 4.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktam izdienas stāžs ieskaitāms kā viens gads un seši mēneši. Līdz ar to pieteicēja izdienas stāžs ir 11 gadi un 10 mēneši. Uz pieteicēju attiecas Militārpersonu izdienas pensiju likuma pārejas noteikumu 18.punkta 2.apakšpunkts.

[4.2] Militārpersonu izdienas pensiju likuma pārejas noteikumu 18.punkta 2.apakšpunkta „b" apakšpunkts noteic, ka atvaļināšanās no militārā dienesta pamats var būt slimība vai veselības stāvoklis.

No Veselības inspekcijas 2013.gada 30.janvāra lēmuma Nr.5-1/26567/957 un Akta Nr.17 par nelaimes gadījumu, kurā cietis karavīrs dienesta laikā, izriet, ka pieteicējs guva dienesta traumu – vidēji smagu miesas bojājumu. NBS Sauszemes spēku Sauszemes spēku Kājnieku brigādes Kaujas atbalsta bataljona dižkareivja dienesta raksturojumā norādīts, ka veselības stāvokļa dēļ pieteicējs nevar turpināt dienestu. Pieteicēja ieskatā, tas ir pamats saņemt izdienas pensiju.

[5] 2014.gada 30.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts Aizsardzības ministrijas rakstveida paskaidrojums, kurā Aizsardzības ministrija norādījusi, ka pieteikumu neatzīst un lūdz tiesu to noraidīt. Paskaidrojumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[5.1] Iestāde nepiekrīt pieteicēja viedoklim, ka uz viņu ir attiecināma Militārpersonu izdienas pensiju likuma pārejas noteikumu 18.punkta norma.

No Militārpersonu izdienas pensiju likuma pārejas noteikumu 18.punkta ievaddaļas izriet, ka šī norma attiecināma uz atvaļinātajiem karavīriem, kuriem tiesības uz izdienas pensiju radās līdz 2014.gada 29.jūnijam, un kuri profesionālā dienesta līgumu noslēguši līdz 2009.gada 30.jūnijam.

Pieteicējs 2001.gada 22.martā ir noslēdzis profesionālā dienesta līgumu, tomēr ar šo līgumu nodibinātās dienesta attiecības 2007.gada 30.janvārī tika izbeigtas, pieteicējam atvaļinoties no profesionālā dienesta. Savukārt 2010.gada 6.aprīlī pieteicējs no jauna iestājās dienestā NBS, noslēdzot jaunu profesionālā dienesta līgumu. Atbildētājas ieskatā, pie šādiem apstākļiem uz pieteicēju nav attiecināms Militārpersonu izdienas pensiju likuma pārejas noteikumu 18.punkta regulējums, bet gan Militārpersonu izdienas pensiju likuma 2.panta pirmajā daļā ietvertais regulējums par izdienas pensijas piešķiršanas priekšnoteikumiem.

[5.2] No Militārpersonu izdienas pensiju likuma 2.panta pirmās daļas izriet, ka likumdevējs militārpersonas, kas pretendē uz izdienas pensiju, iedalījis divās grupās, proti, pirmā grupa – militārpersonas, kurām izdienas stāžs ir ne mazāks par 20 gadiem, un otrā grupa – militārpersonas, kurām izdienas stāžs ir mazāks par 20 gadiem, šo grupu iedalot vēl divās apakšgrupās atkarībā no dienesta uzsākšanas laika un faktiski nodienētā laika.

Vienlaikus likumdevējs ir noteicis, ka saīsināto izdienas stāžu piemēro pie noteiktiem atvaļināšanas pamatiem. NBS Sauszemes spēku Kājnieku brigādes 2014.gada 6.marta pavēlē Nr.46-id norādīts, ka pieteicējs atvaļināts no profesionālā dienesta, pamatojoties uz Militārā dienesta likuma 43.panta pirmo daļu. Šī norma paredz, ka profesionālā dienesta līgumu pirms termiņa var izbeigt katrā laikā, pusēm par to vienojoties. Ar šādu atvaļināšanas pamatu neizpildās viens no obligātajiem priekšnosacījumiem izdienas pensijas piešķiršanai personām, kuru izdienas stāžs ir mazāks par 20 gadiem. Turklāt, iestādes ieskatā, nav izpildījies arī priekšnosacījums par nodienēto laiku.

[6] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāve pieteikumu uzturēja un uzsvēra, ka, pieteicēja ieskatā, uz viņu ir attiecināma Militārpersonu izdienas pensiju likuma pārejas noteikumu 18.punkta norma, un saskaņā ar šo normu pieteicējam izdienas pensija pienākas.

[7] Atbildētāja pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz rakstveida paskaidrojumā norādītajiem apsvērumiem. Atbildētāja pārstāve vienlaikus uzsvēra, ka neatkarīgi no tā, kuru tiesību normu piemērotu – Militārpersonu izdienas pensiju likuma 2.panta normu vai šā likuma pārejas noteikumu 18.punkta normu, pieteicējam nav tiesību saņemt izdienas pensiju, jo viņš atvaļināts pēc paša vēlēšanās, nevis veselības stāvokļa dēļ.

Motīvu daļa

[8] Pieteicējs ir vērsies tiesā ar mērķi panākt sev labvēlīga administratīvā akta izdošanu, proti, lai viņam tiktu piešķirta militārpersonas izdienas pensija. Līdz ar to tiesai šīs administratīvās lietas ietvaros ir jāizvērtē, vai ir pamats uzdot iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu par minētās pensijas piešķiršanu.

[9] Lai uzdotu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, tiesai ir jāpārbauda, vai tiesību normas piešķir personai tiesības no attiecīgā publisko tiesību subjekta prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi ir iestājušies.

Ja tiesa norāda uz kādu obligātu apstākli, kuram būtu jābūt, bet kurš konkrētajā gadījumā nav iestājies, tiesa var noraidīt prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, arī neanalizējot, vai ir iestājušies pārējie tiesību normā minētie apstākļi. Turklāt šādā gadījumā tiesa nav saistīta tikai ar administratīvā akta pamatojumā norādītajiem argumentiem. Izskatot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai neatkarīgi no iestādes lēmumā (atteikumā) ietvertā pamatojuma ir objektīvi jāizvērtē, vai pieteicējam ir tiesības uz labvēlīgu administratīvo aktu. Konstatējot, ka kāds labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikums nav iestājies, tiesai nav pamata apmierināt prasījumu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-118/2007 10.punktu*).

[10] Militārpersonu izdienas pensijas piešķiršanu regulē Militārpersonu izdienas pensiju likums.

Šā likuma 2.pants noteic, pie kādiem priekšnoteikumiem militārpersonai tiek atzītas tiesības uz izdienas pensiju.

Proti, likumdevējs šajā pantā ir noteicis, ka tiesības uz izdienas pensiju, pirmkārt, ir militārpersonai, kurai izdienas stāžs ir ne mazāks par 20 gadiem, ja militārpersona nodienējusi ne mazāk kā 15 gadus.

Otrkārt, ir noteikts, ka tiesības uz izdienas pensiju ir arī militārpersonai, kurai izdienas stāžs ir mazāks par 20 gadiem, ja militārpersona dienestu uzsākusi līdz 2004.gada 31.decembrim un nodienējusi ne mazāk kā 15 gadus vai ja militārpersona dienestu uzsākusi pēc 2005.gada 1.janvāra un nepārtraukti nodienējusi 15 gadus *un atvaļināta*: a) sakarā ar aktīvā militārā dienesta pildīšanai noteiktā maksimālā vecuma sasniegšanu, b) slimības vai veselības stāvokļa dēļ, c) karavīru skaita samazināšanas vai vienības (apakšvienības) likvidēšanas vai reorganizēšanas dēļ, d) sakarā ar to, ka ir izbeidzies uz noteiktu laiku noslēgtā dienesta līguma termiņš.

Vienlaikus militārpersonu tiesības uz izdienas pensiju noteic arī Militārpersonu izdienas pensiju likuma pārejas noteikumu 18.punkts.

Šajā punktā likumdevējs noteicis, ka līdz 2014.gada 29.jūnijam tiesības uz izdienas pensiju ir arī militārpersonai, kura profesionālā dienesta līgumu noslēgusi līdz 2009.gada 30.jūnijam un kurai izdienas stāžs ir:

1) ne mazāks par 20 gadiem

vai

2) mazāks par 20 gadiem, ja militārpersona dienestu uzsākusi līdz 2004.gada 31.decembrim un nodienējusi ne mazāk kā 10 gadus vai ja militārpersona dienestu uzsākusi pēc 2005.gada 1.janvāra un nepārtraukti nodienējusi 10 gadus *un atvaļināta*: a) sakarā ar aktīvā militārā dienesta pildīšanai noteiktā maksimālā vecuma sasniegšanu, b) slimības vai veselības stāvokļa dēļ, c) karavīru skaita samazināšanas vai vienības (apakšvienības) likvidēšanas vai reorganizēšanas dēļ, d) sakarā ar to, ka ir izbeidzies uz noteiktu laiku noslēgtā dienesta līguma termiņš.

[11] No minētajām tiesību normām izsecināms, ka likumdevējs ir vēlējies diferencēt militārpersonu tiesības saņemt izdienas pensiju atkarībā no šo personu izdienas stāža.

Proti, ja militārpersonas izdienas stāžs ir vismaz 20 gadi vai vairāk, citi papildu priekšnoteikumi tiesību uz izdienas pensiju atzīšanai nav izvirzīti.

Savukārt, ja militārpersonas izdienas stāžs ir mazāks par 20 gadiem, likumdevējs ir noteicis, ka ir nepieciešams konstatēt vairāku kumulatīvu priekšnoteikumu iestāšanos. Proti, šādā gadījumā likumdevējs ir noteicis, ka militārpersonai, kuras izdienas stāžs ir mazāks par 20 gadiem, tiesības uz izdienas pensiju ir tad, ja:

1) konkrētā militārpersona atvaļināta sakarā ar aktīvā militārā dienesta pildīšanai noteiktā maksimālā vecuma sasniegšanu, slimības vai veselības stāvokļa dēļ, karavīru skaita samazināšanas vai vienības (apakšvienības) likvidēšanas vai reorganizēšanas dēļ vai sakarā ar to, ka ir izbeidzies uz noteiktu laiku noslēgtā dienesta līguma termiņš;

un

2) šīs personas nodienētais laiks ir vismaz 15 gadi (saskaņā ar Militārpersonu izdienas likuma 2.panta pirmās daļas 2.punktu) vai vismaz 10 gadi (saskaņā ar Militārpersonu izdienas likuma pārejas noteikumu 18.punktu).

[12] Militārpersonu atvaļināšanu no dienesta (tostarp atvaļināšanas pamatus) regulē Militārā dienesta likuma 42.pants.

Šā panta pirmā daļa noteic, ka karavīru atvaļina no profesionālā dienesta: 1) beidzoties profesionālā dienesta līguma termiņam sakarā ar aktīvajam dienestam noteiktā maksimālā vecuma sasniegšanu; 2) beidzoties profesionālā dienesta līguma termiņam, ja līgumu nepagarina; vai 3) izbeidzot profesionālā dienesta līgumu pirms termiņa.

Vienlaikus šā panta otrā un trešā daļa noteic, ka gadījumā, ja karavīrs ir sasniedzis militārā dienesta rezervei noteikto maksimālo vecumu vai ir atzīts par nederīgu militārajam dienestam veselības stāvokļa dēļ, vai viņam ir atņemta dienesta pakāpe, viņu atvaļina, noņemot no militārā dienesta uzskaites. Pārējos atvaļināšanas gadījumos karavīru atvaļina militārā dienesta rezervē.

Savukārt Militārā dienesta likuma 43.pants regulē profesionālā dienesta līguma izbeigšanas nosacījumus. Šā panta pirmā daļa paredz, ka līgumu pirms termiņa var izbeigt katrā laikā, pusēm par to vienojoties. Savukārt šā panta otrā daļa noteic, kādos gadījumos profesionālā dienesta līgums pirms termiņa ir jāizbeidz pēc vadības iniciatīvas. Tostarp saskaņā ar Militārā dienesta likuma 43.panta otrās daļas 2.punktu profesionālā dienesta līgums tiek izbeigts, ja karavīrs ir atzīts par nederīgu aktīvajam dienestam veselības stāvokļa dēļ.

[13] Pārbaudot konkrētās lietas apstākļus, tiesa konstatē, ka procesa dalībnieku starpā nav strīda par to, ka pieteicēja izdienas stāžs ir mazāks par 20 gadiem (pieteicējs pieteikumā ir norādījis, ka viņa izdienas stāžs ir 11 gadi un 10 mēneši).

Vienlaikus tiesa konstatē, ka pieteicējs no militārā dienesta atvaļināts, pamatojoties uz Militārā dienesta likuma 42.panta pirmās daļas 3.punktu, proti, izbeidzot profesionālā dienesta līgumu pirms termiņa saskaņā ar šā likuma 43.panta pirmo daļu (pusēm vienojoties).

Minētais izsecināms no turpmāk izklāstītajiem lietā konstatētajiem apstākļiem.

2014.gada 6.janvārī pieteicējs NBS Sauszemes spēku 1.Kājnieku bataljona komandierim adresētajā ziņojumā lūdza atvaļināt viņu no profesionālā dienesta, izbeidzot profesionālā dienesta līgumu pirms termiņa, pusēm par to vienojoties, ar 2014.gada 6.martu. Vienlaikus pieteicējs šajā ziņojumā norādīja, ka šādu lūgumu izvirza veselības stāvokļa dēļ (*lietas 41.lapa*).

2014.gada 5.februārī pieteicējs iepazīstināts ar NBS Sauszemes spēku Kājnieku brigādes 2014.gada 4.februāra paziņojumu Nr.04-02/18-7 (*lietas 42.lapa*), kurā norādīts, ka 2010.gada 6.aprīlī noslēgtais profesionālā dienesta līgums Nr.A-09041 tiks izbeigts pirms termiņa, pusēm vienojoties (pēc karavīra iniciatīvas), līdz ar to pieteicējs tiks atvaļināts no profesionālā dienesta, pamatojoties uz Militārā dienesta 42.panta pirmās daļas 3.punktu.

2014.gada 6.martā izdota NBS Sauszemes spēku Kājnieku brigādes pavēle Nr.46-id (*lietas 44.lapa*), ar kuru pieteicējs izslēgts no vienības personālsastāva sarakstiem, atvaļinot rezervē saskaņā ar Militārā dienesta likuma 43.panta pirmo daļu.

Izvērtējot šos apstākļus, konstatējams, ka pieteicēja gadījumā atvaļināšanas pamats bijusi pušu vienošanās pēc pieteicēja paša iniciatīvas. Tādējādi pieteicējs nav atvaļināts no militārā dienesta tā iemesla dēļ, ka viņš būtu atzīts par nederīgu militārajam dienestam veselības stāvokļa dēļ. Gluži pretēji, tas, ka, atvaļinot pieteicēju, viņš ar 2014.gada 6.marta pavēli ir atvaļināts *rezervē*, skaidri liecina, ka no iestādes viedokļa pieteicējs nav uzskatāms par nederīgu militārajam dienestam veselības stāvokļa dēļ (kā jau minēts iepriekš, tās personas, kuras veselības stāvokļa dēļ vairs nav derīgas militārajam dienestam, saskaņā ar Militārā dienesta likuma 42.panta otro daļu atvaļina, noņemot no militārā dienesta uzskaites, nevis atvaļina militārā dienesta rezervē).

[14] Pieteicējs uzskata, ka būtu atzīstams, ka viņš no militārā dienesta atvaļināts veselības stāvokļa dēļ.

Šādu viedokli pieteicējs pamato ar to, ka dienesta laikā 2012.gada 2.jūlijā bija guvis savainojumu, ko apliecina 2012.gada 10.oktobra Akts Nr.17 par nelaimes gadījumu, kurā cietis karavīrs dienesta laikā (*lietas 11.-14.lapa*) un Veselības inspekcijas 2013.gada 30.janvāra vēstule, no kuras izriet, ka 2012.gada 2.jūlija nelaimes gadījuma rezultātā pieteicējs guvis vidēji smagu veselības bojājumu (*lietas 10.lapa*). Šī savainojuma izraisīto pieteicēja veselības problēmu dēļ komandieris pulkvežleitnants G.Kauliņš 2013.gadā (nav norādīts konkrēts datums) sniedzis pieteicēja Dienesta raksturojumu (*lietas 15.lapa*), kurā citstarp norādīts, ka 2012.gada 2.jūlija nelaimes gadījuma izraisīto pieteicēja veselības problēmu dēļ būtu ieteicams nosūtīt pieteicēju uz medicīniskās pārbaudes (ekspertīzes) veikšanu. Tāpat šajā raksturojumā norādīts, ka „dižkareivis /pers. A/ mutiski ziņoja, ka viņš nedrīkst pakļaut sevi fiziskai slodzei pēc veiktās operācijas, jo pretējā gadījumā var rasties problēmas ar veselību, līdz ar to uzskatu, ka šis karavīrs nevar turpināt dienestu ieņemamajā amatā".

[15] Tiesa turpmāk norādīto apsvērumu dēļ nepiekrīt pieteicējam, ka šā sprieduma iepriekšējā punktā norādītais liecina par to, ka pieteicējs atvaļināts no militārā dienesta veselības stāvokļa dēļ.

[15.1] Pirmkārt, tiesa norāda, ka konkrētajā gadījumā, kā jau iepriekš konstatēts, pieteicējs no militārā dienesta atvaļināts, pamatojoties uz pušu vienošanos par dienesta līguma pirmstermiņa izbeigšanu, nevis pamatojoties uz to, ka pieteicējs būtu atzīts par nederīgu militārajam dienestam veselības stāvokļa dēļ. Pieteicējs pavēli par atvaļināšanu nav ne apstrīdējis, ne pārsūdzējis. Ņemot vērā, ka pavēle par militārpersonas atvaļināšanu ir administratīvais akts, gadījumā, ja pieteicējs uzskatīja, ka viņš ticis atvaļināts uz nepareizās tiesību normas pamata, pieteicējam bija jāizmanto savas tiesības attiecīgo pavēli apstrīdēt un pārsūdzēt.

[15.2] Otrkārt, no šajā spriedumā iepriekš citētajām Militārā dienesta likuma 42. un 43.panta normām skaidri (tiešā tekstā) izriet likumdevēja gribā noteikt, ka militārpersonu veselības stāvokļa dēļ atvaļina no dienesta tādos gadījumos, ja veselības stāvokļa dēļ konkrētā persona ir atzīta par nederīgu militārajam dienestam.

Līdz ar to ne jebkuri veselības bojājumi ir pamats, lai tāpēc personu atvaļinātu no militārā dienesta veselības stāvokļa dēļ, bet gan tikai tādi, kuru dēļ noteiktā kārtībā ir atzīts, ka konkrētā persona vairs nav derīga militārajam dienestam.

Arī atbildētāja pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka tas, ka kāda persona veselības stāvokļa dēļ nevar pildīt kādu konkrētu militārā dienesta amatu, nenozīmē, ka līdz ar to šī persona ir uzskatāma par vispār nederīgu militārajam dienestam. Militārā dienesta ietvaros ir iespējams ieņemt dažādus amatus ar atšķirīgām veselības stāvokļa prasībām. Ja persona veselības stāvokļa dēļ vairs nevar pildīt ieņemamo amatu, ja persona to vēlas, tiekot meklēti risinājumi konkrētās personas pārcelšanai tādā militārā dienesta amatā, kas atbilst šīs personas veselības stāvoklim.

[15.3] Izskatāmajā lietā nav konstatējams, ka pieteicējs būtu atzīts par nederīgu militārajam dienestam veselības stāvokļa dēļ.

No lietas secināms, ka 2014.gada 19.februārī NBS Nodrošinājuma pavēlniecības Medicīnas nodrošinājuma centra ambulatorā medicīniskā komisija pēc komandiera pulkvežleitnanta G.Kauliņa rīkojuma veica pieteicēja medicīnisko pārbaudi. Tomēr šīs pārbaudes rezultātā nav taisīts atzinums par to, ka pieteicējs būtu nederīgs militārajam dienestam. Šīs pārbaudes rezultātā komisija atzinusi, ka pieteicējs ir derīgs ierobežoti militārajam dienestam miera laikā (*izziņa lietas 43.lapā*).

Tas, ka komandieris pulkvežleitnants pieteicēja Dienesta raksturojumā ierakstīja, ka, viņa ieskatā, šis karavīrs nevar turpināt dienestu ieņemamajā amatā, nenozīmē, ka līdz ar to ir konstatēts, ka pieteicējs veselības stāvokļa dēļ būtu nederīgs militārajam dienestam. To, vai konkrēta persona veselības

stāvokļa dēļ ir vai nav ir derīga militārajam dienestam, var izvērtēt medicīniskā komisija, nevis komandieris. Medicīniskā komisija, kā jau minēts, šādu atzinumu nav sniegusi. Turklāt arī komandieris pulkvežleitnants paudis viedokli nevis par pieteicēja derīgumu militārajam dienestam kā tādam, bet gan tikai par pieteicēja spējām ieņemt tieši konkrēto ieņemamo amatu.

[15.4] Atbildot uz tiesas jautājumu, kāpēc pieteicējs neapstrīdēja un nepārsūdzēja 2014.gada 6.marta pavēli par atvaļināšanu, pieteicēja pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka pieteicējs sapratis, ka tāds veselības stāvoklis, kāds ir pieteicējam, netiek uzskatīts par pietiekamu pamatu, lai personu atvaļinātu no militārā dienesta sakarā ar to, ka šī persona nav derīga militārajam dienestam veselības stāvokļa dēļ.

[15.5] Šādos apstākļos tiesa nesaskata tiesisku pamatu uzskatīt, ka pieteicējs būtu atvaļināts no militārā dienesta veselības stāvokļa dēļ.

Tiesa vienlaikus paskaidro, ka no juridiskā viedokļa tiesību uz izdienas pensiju kontekstā nav izšķirošanas nozīmes tam, ka pieteicēja subjektīvie apsvērumi, kādēļ viņš izrādīja iniciatīvu dienesta līguma izbeigšanai, bija saistīti ar viņa veselības stāvokli. Tiesa norāda, ka izdienas pensijas saņemšanai gadījumos, kad militārpersonas izdienas stāžs ir mazāks par 20 gadiem, būtiski ir konstatēt nevis subjektīvos apsvērumus, kuru dēļ persona ir atstājusi militāro dienestu, bet gan to, uz kāda pamata (kuras tiesību normas pamata) iestāde konkrēto personu ir atvaļinājusi.

[16] Ievērojot iepriekš minēto, tiesa secina, ka pieteicēja gadījumā nav izpildījies viens no obligātajiem priekšnoteikumiem, lai persona, kuras izdienas stāžs ir mazāks par 20 gadiem, varētu pretendēt uz izdienas pensiju.

Proti, pieteicējs ir atvaļināts no militārā dienesta, pamatojoties uz pušu vienošanos par profesionālā dienesta līgumu pirmstermiņa izbeigšanu, nevis slimības vai veselības stāvokļa dēļ (lietā nav strīda, ka pieteicēja atvaļināšana nav bijusi saistīta ar aktīvā militārā dienesta pildīšanai noteiktā maksimālā vecuma sasniegšanu, karavīru skaita samazināšanu vai struktūrvienību likvidēšanu vai reorganizēšanu, vai sakarā ar to, ka ir izbeidzies uz noteiktu laiku noslēgtā dienesta līguma termiņš).

Militārpersonu izdienas pensiju likums neparedz tiesības uz izdienas pensiju tādām personām, kurām izdienas stāžs ir mazāks par 20 gadiem un kuras atvaļinātas no militārā dienesta pēc paša vēlēšanās, pusēm vienojoties par līguma izbeigšanu pirms termiņa.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka pieteicēja prasījums par izdienas pensijas piešķiršanu nav pamatots un ir noraidāms.

Tiesa vienlaikus norāda, ka līdz ar to konkrētās lietas ietvaros nav nozīmes papildus vēl analizēt jautājumu par to, vai pieteicēja gadījumā būtu konstatējams, ka ir iestājies izdienas pensijas saņemšanas otrs priekšnoteikums, kas saistīts ar nodienēto laiku. Pat ja tiesa atzītu, ka pieteicēja nodienētais laiks ir pietiekams izdienas pensijas saņemšanai, tas nemainītu to, ka jebkurā gadījumā tiesai būtu pienākums noraidīt pieteicēja pieteikumu, jo nav iestājies obligātais priekšnoteikums – konkrēts likumā paredzēts atvaļināšanas pamats.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. A/ tiktu piešķirta militārpersonas izdienas pensija.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese I.Višķere